

Woord vooraf

Mbote na beno

(goede dag aan jullie)

Het was de laatste dagen weer prijs.

Eric Depreeuw

De berichten over onze geliefde Congo waren opnieuw zo droevig als het weer van de laatste weken. *Save the Children International* publiceerde *The mothers' index 2013*. In deze index bekleedt Congo de laatste, jawel de laatste plaats: 176 op 176, ex aequo met Somalië. Congo lijkt zo wat de akeligste plek op de aarde om moeder te worden: 1 moeder op 30 sterft door een oorzaak die verband houdt met de zwangerschap en de bevalling, 168 kinderen op 1000 ha-

len hun 5^e verjaardag niet, het gemiddeld aantal jaren formele scholing ligt op 8,5 jaar, het gemiddelde jaarinkomen is 190 \$. We moeten nog niet per se willen vergelijken met België dat de 8^e plaats bekleedt en respectievelijk de volgende cijfers haalt: 1/7.500 sterfgevallen; 4,3/1000 halen hun 5^e verjaardag niet; 16,5 jaren scholing en 45.990 \$ jaarinkomen. Botswana, een land dat ook ten zuiden van de Sahara ligt, doet het opmerkelijk beter dan Congo: respectievelijk 1/220 overleden moeders; 25,9/1000

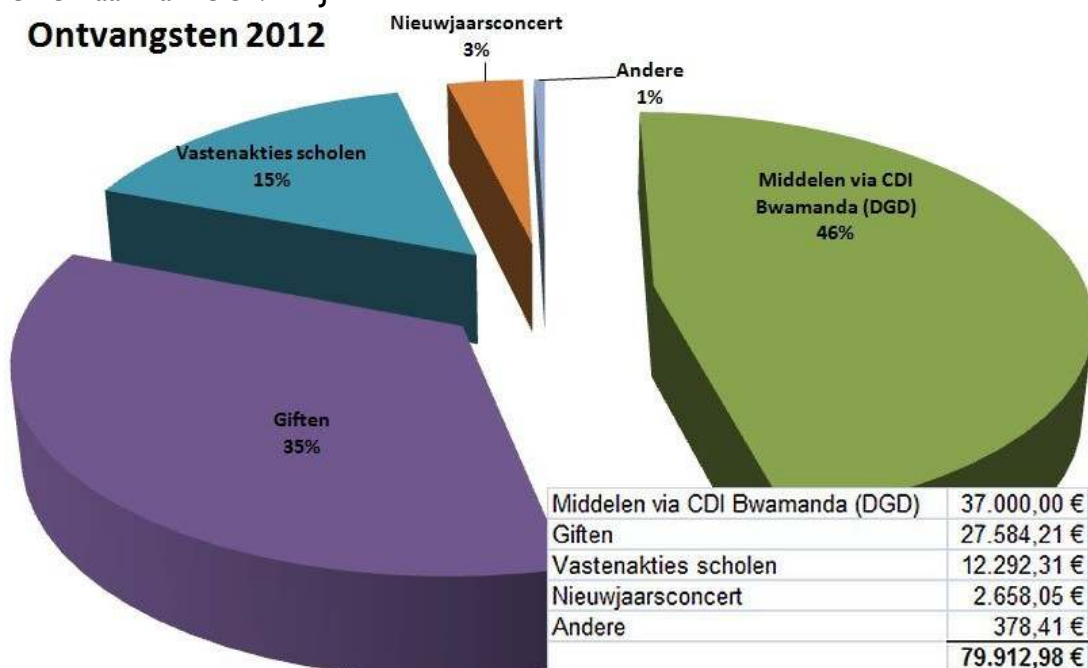
kinderen halen hun 5^e verjaardag niet; 11,8 jaren scholing, 7.470 \$ jaarinkomen. Ten zuiden van de Sahara geraken 65 miljoen kinderen nooit in een school. En ja, de moordende toestand in Oost Congo blijft maar slachtoffers maken, vooral vrouwen en kinderen, ondanks 20.000 blauwhelmen en de beloften van regeringen en internationale instanties. Je wordt er niet vrolijk van. Voor wie nauwkeurig kijkt valt er echter ook goed nieuws te sprokkelen. Op het gebied van onderwijs doet Congo het in die lijst opvallend beter dan plaatsgenoot Somalië: een gemiddeld aantal jaren formeel onderwijs van 8,5 jaar tegenover slechts 2,4 voor Somalië en bijvoorbeeld 5,3 voor Niger en 6,3 voor Soedan. Op microniveau zien we ook hoopgevende feiten. Een vertegenwoordiger van onze partner CDI Bwamanda maakte een exploratietocht en deed daarbij onze scholen in en rond Kikwit aan. Hij was in gunstige zin onder de indruk van het onderwijsniveau en van wat BOA er gereïaliseerd heeft. Jean Mupepe (zie Nsangu nr. 7 van 2011) is er na enorme inspanningen in geslaagd bij de Congolese regering steun te krijgen voor de oprichting van de eerste opleiding in Congo voor leraars lager en kleuteronderwijs op het postsecundair niveau. Als alles naar wens verloopt start hij met dit ISPB in Kikwit in september van dit jaar. BOA zelf is goed op weg om voor de komende jaren samenwerkingsakkoorden te sluiten met sterke partners. Indien deze akkoorden er komen zullen we zowel op het vlak van vorming als op dat van de ICT-infrastructuur meer dan een tandje kunnen bijsteken. Mee in het kader van deze beoogde versterking startte in januari van dit jaar een dynamische kerngroep BOA Afrika. BOA-A zal de betrokkenheid op en de dynamiek van onze werking in Congo ter harte nemen. We steunen ze 200%. ED

Commentaar bij inkomsten en uitgaven 2012

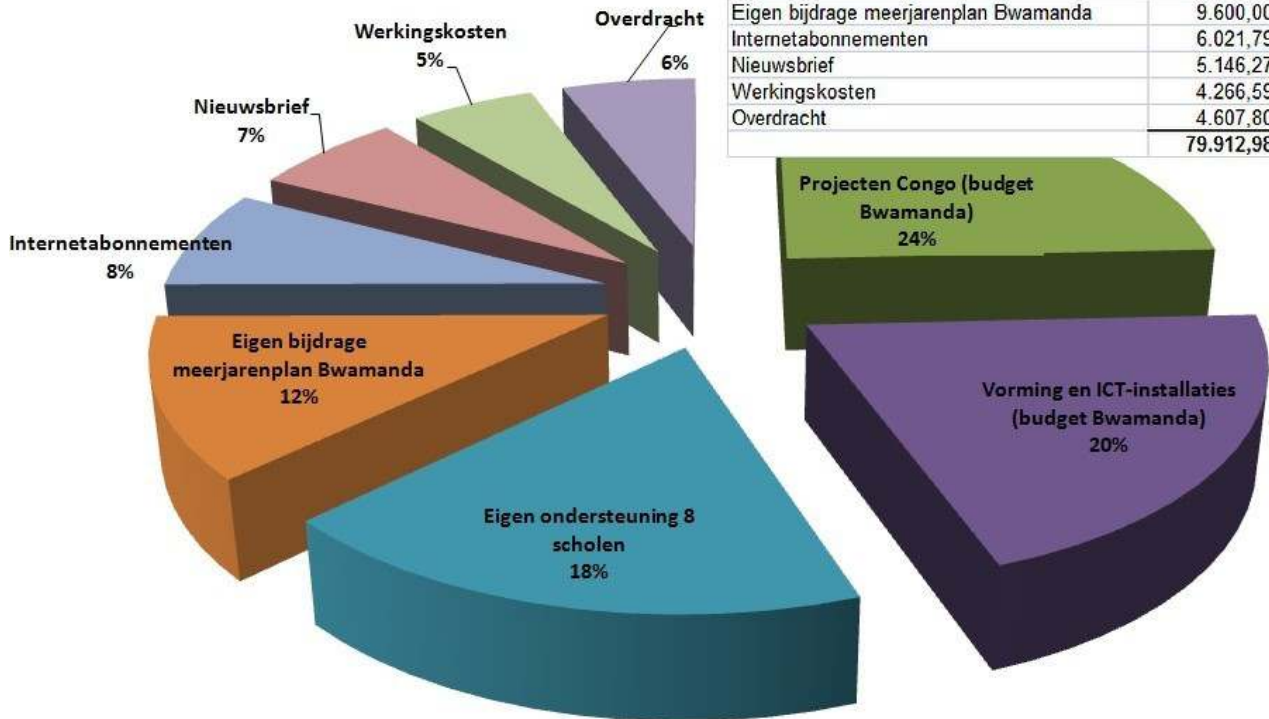
Fernand Rochette en Jos Boon

- Vergelijken wij onze inkomsten 2012 met deze van 2011, dan kunnen wij twee verheugende vaststellingen doen:
  1. Er is een behoorlijke verhoging van de inkomsten door giften. Dit wijst o.i. op een groot vertrouwen in de zinvolheid van onze projecten en acties. Dank daarvoor.
  2. Ook de inkomsten van de scholenacties stegen duidelijk. Hier ook hartelijk dank aan onze jeugd en hun opvoeders.
- Het Nieuwjaarsconcert bracht in 2012 niet minder op dan voorheen zoals uit deze cijfers zou kunnen worden afgeleid, integendeel zelfs! Maar wij laten graag het licht ook voor andere partners schijnen en deelden onze winst met *Windekind* vzw, centrum voor buitengewoon onderwijs en opvoeding uit Leuven.
- U merkt dat de kost voor de internetabonnementen in Congo vrij hoog is maar u moet wel weten dat het om vier abonnementen gaat. We werken er aan om toegang te krijgen tot goedkopere en efficiëntere operatoren.
- De kost voor onze *Nsangu* is in 2012 verdubbeld ten opzichte van 2011. Zeer logisch want in 2011 werd slechts één nummer geboekt en in 2012 twee. Maar... wij trachten ook hier spaarzaam te zijn en zoals u ongetwijfeld reeds merkte, pogen wij de kost te drukken door, aan wie dit verkiest, onze nieuwsbrief via elektronische weg te bezorgen. Bovendien mag terloops ook even gezegd dat tegenover het verstrekken van open en gegede informatie een kost mag staan. Democratie en een open controleerbaar beleid staan of vallen immers met open communicatie, en dit geldt voor elke organisatie en voor elk beleidsniveau. Mochten beleidsverantwoordelijken in Congo dit maar eens realiseren en ernaar handelen! FR-JB

Ontvangsten 2012

Uitgaven 2012

Projecten Congo (budget Bwamanda)	19.373,85 €
Vorming en ICT-installaties (budget Bwamanda)	16.299,73 €
Eigen ondersteuning 8 scholen	14.596,95 €
Eigen bijdrage meerjarenplan Bwamanda	9.600,00 €
Internetabbonnementen	6.021,79 €
Nieuwsbrief	5.146,27 €
Werkingskosten	4.266,59 €
Overdracht	4.607,80 €
Totaal	79.912,98 €

Tijdslijn sedert december 2012

Fernand Rochette

Nabije verleden

Op 26 november 2012 vertrok uiteindelijk per boot de zending die gepland was voor juni 2012. Na een al te lang oponthoud in Matadi is onze zending in april II. beland in Kikwit. Het vele schoolmateriaal voor leerlingen en leraren zal meer dan welkom zijn.

In januari gaat *BlikopAfrika Afrika of BOA-A* van start. BOA-A zal worden getrokken door een kerngroep van onze Congolese partners. De bedoeling is de coördinatie en communicatie te bevorderen, en geleidelijk meer en meer autonoom initiatieven te nemen. We komen hierop terug in een volgend nummer van Nsangu.

Het Nieuwjaarsconcert van 18 januari was andermaal zeer succesvol. Zowel Blikop-Afrika als de Buso-school *Woudlucht* kunnen de welgekomen euro's investeren in hun onderwijsprojecten.

Van 5 maart tot 30 maart verbleven Guido Boon en Bert Brijs in Kikwit, Kibangu en Totshi (zie verslag elders in dit nummer). Associeer 'verbleven' maar best niet met vakantie want er stond veel en belangrijk werk op hun programma. In Totshi,

dat vaak geplaagd wordt door blikseminslag, werd het internet terug geactiveerd. Ook in de hoofdzetel, waar onze medewerkers van BlikopAfrika-Afrika of BOA-A gevestigd zijn, werden de communicatiemogelijkheden met België uitgebreid en verbeterd. Tevens werd aandacht besteed aan de broodnodige ICT-opleiding van plaatselijke medewerkers. Een primeur betrof het uittesten van solar-cooking door Bert. Voor meer info surf je maar naar onze website.

Door BOA- A werden van 2 tot 4 januari 2013 vormingscessies georganiseerd voor de directies van alle scholen en de directies van de internaten. De titel luidde: "Le projet pédagogique des Soeurs annoncées hier et aujourd'hui, applicable dans les internats annoncées au Congo". Dank zij onze internetmogelijkheden kregen wij enkele dagen later reeds een mooi verslag van deze sessies.

BOA-A organiseerde van 15 tot 17 maart een vormingssessie in Kibangu voor 41 leraren van de drie scholen uit Kikwit. "Connaissance de l'enfant et de l'adolescent" was het thema van deze vorming.

Nabije toekomst

Van 15 juni tot 7 juli zullen Fernand Rochette en zr. Guillaumine in Congo verblijven. Twee belangrijke taken staan hen te wachten:

Het op punt stellen van de samenwerking tussen BlikopAfrika België - BOA-B en het pas geïnstalleerde BlikopAfrika Afrika of BOA-A. Dit houdt onder meer in het afbakenen van verantwoordelijkheden, plannen van vormings sessies voor en door Congolezen, het maken van klare afspraken over financiële verrichtingen, vorming geven over het opzetten, uitvoeren en opvolgen van een project enz.

Ook het uitwerken van een vernieuwde internaatswerking via een pilootproject in Kibangu staat op de agenda. Deze vernieuwing zal verlopen op basis van een nota voorbereid door de stuurgroep van BOA-B.

In het najaar zullen o.m. via een tentoonstelling door de secundaire school van het HH - Heverlee het land Congo en de werking van BlikopAfrika in de schijnwerpers worden geplaatst. Men zal daarbij uiteraard op onze medewerking kunnen rekenen. Voor meer details daarover verwijzen wij nogmaals naar onze website.

En.... ook nog wat nieuws over 'BlikopAfrika' zelf. Na een paar reflectiedagen eind 2012 werden enkele wijzigingen doorgevoerd in onze organisatie. De bedoeling is te komen tot een herverdeling van verantwoordelijkheden. Het voorzitterschap van de werkgroep *Vorming*, voorheen waargenomen door Fernand Rochette, werd overgenomen door een duo nl. Eric Depreeuw en Georges Tibau. Voor het voorzitterschap van de werkgroep *Fondsenwerving en PR* mag Fernand Rochette voortaan rekenen op een co-voorzitter, nl. Jo Roels.

Wij mochten in de persoon van Jacques Denies stevige versterking begroeten voor onze computer- en internetprojecten. Als voormalig nascholingscoördinator van het Vlaams Verbond Secundair Onderwijs (VVKSO) en stafmedewerker in het *Microsoft School Technology Innovation Center* in Brussel, is hij thans ICT-coördinator van de scholengemeenschap *Drieklank* en ICT nascholer aan hogescholen en universiteiten. FR

In het teken van de parabool

(Ingekort)* Verslag van de BOA-missie van 5-30 maart 2013

Bert Brijs

Op 5 maart vertrokken Guido Boon en ik voor een logistieke zending richting Congo DR. Deze missie stond in het teken van de parabool. In Totshi lag de internetconnectie al geruime tijd uit door blikseminslag en de grote paraboolantenne moest hersteld, verplaatst en opnieuw uitgelijnd worden. De stuurgroep had bovendien het licht op groen gezet voor evaluatietesten van een parabolische solar cooker. De missie werd verder aangevuld met de installatie van twee Wi-Fi hotspots, één in Kikwit en één in Kibangu, en met een doorgedreven opleiding voor onze cyberverantwoordelijken. Op 5 maart stonden Guido en ik in de grote hall van Brussel-Nationaal; samen Zr. Guillaumine en Fernand dronken we een laatste echte koffie en dan

op weg naar de grootste zwarte vlek van Afrika. Voor Guido was het zijn 15de reis naar Congo DR, een betere peter kon ik me dus niet voorstellen; voor mij was het mijn eerste contact met Congo DR. Mijn kennis over Congo gaat terug naar de periode van het zilverpapier, de missiebusjes, de Congoboten en de eerste lichtbeelden van Kuifje in Congo; ik was dus ontzettend benieuwd wat me te wachten stond. Een perfecte vlucht bracht ons naar de luchthaven van Ndjili (Kinshasa). (...)

De volgende ochtend werden we gewekt door het gezang van de zusters; vanaf nu tot het einde van de reis werd dit ons vast ochtendritueel, passief weliswaar, maar ik kan niet ontkennen dat dit me kippenvel bezorgde. De ritmische tamtamondersteuning en het eenvoudige koor van de zusters deden haast Scala verbleken. In het schemerlicht bracht Zr. Charlotte ons naar de luchthaven voor een vlucht met KinAvia naar Kikwit. (...) Bij onze aankomst stond Zr. Vicky met chauffeur, ons geduldig op te wachten. Gedurende de rit van de luchthaven naar Kikwit plateau observeerde ik de couleur locale. Zonovergoten taferelen, eindeloze prachtige fruitstalletjes, veel kleuren, vooral mooie panjes en weeral die mooie witte tanden.... Bij onze aankomst serveerde Zr. Mia ons een gekoelde Primus; mijn eerste! Later zou blijken dat een gekoelde pint het toppunt van luxewas, maar dat besepte ik toen nog niet.

In de late namiddag kwam al ons materiaal toe en kon de volgende morgen het echte werk beginnen. In de vooravond barstte een tropisch onweer uit, dit voorspelde niet veel goeds voor de rit naar Totshi. 's Morgens werd de jeep volgeladen met ons materiaal en met zr. Berthe, die ingeval van moeilijkheden de meubelen moest redden; je reist ten slotte in een land waar iedereen het bijna voor het zeggen heeft. (...) Diezelfde avond toonde Guido me nog de studentenvertrekken en de grote openluchtkeuken. In kleine groepjes werd er gekookt op houtvuurtjes... een survivaalkamp, maar dan niet opgezet als entertainment maar bittere ernst. Water aanhalen aan de rivier voor de was, de plas, de kook... Iedere dag opnieuw; een groot deel van de namiddag wordt gespendeerd aan het levensonderhoud. En toch, weeral die gulle lach en die mooie witte tanden... Hakuna Matata (Swahili voor: "Er zijn geen problemen.").

De volgende morgen begon de eerste grootste uitdaging, een verbinding opzetten met een satelliet die hoog boven de evenaar rondtoerde. Ondertussen had Bavon, onze all-round techniker, reeds de antenne opgezet. Het was een prachtige antenne, stevig materiaal waar ik onmiddellijk in de wolken van was. Als oudgedienden van de artillerie begonnen Guido en ik aan de uitlijning van de antenne alsof het een artilleriestuk was, elevatie, azimut, en speuren naar het doel. Gewapend met onze veldmeter begonnen we onder een brandende evenaarzon aan de uitlijning. De spanning was om te snijden; ondertussen groeide het aantal supporters... ook onze supporters begrepen de ernst en verroerden geen vin. Na twee uur afregeling konden de eerste signalen van de TIIN-satelliet opgevangen worden; een enorme opluchting en onze eerste satellietverbinding was een feit. De rest was kinderspel, via een satelliettelefoon werd de provider verwittigd dat we

klaar waren voor optimalisatie. Een uur later konden de eerste mails verstuurd worden.

's Avonds stonden de zusters in de rij voor de test of aanmaak van hun nieuw Email account. De poorten van het heelal werden opnieuw geopend.

De volgende dagen spendeerde Guido aan de vorming van de cyberverantwoordelijken; ikzelf startte de experimenten op met de parabolische solar cooker; of beter, hoe je met de theorie van de holle spiegels soep

kookt. Er is natuurlijk een grote dosis optimisme en idealisme nodig om in het regenseizoen een solar cooker uit te testen. Een solar cooker is een parabolische holle spiegel. Je richt de spiegel naar de zon en plaatst een kookpot in het brandpunt en dan verloopt alles zoals een klassieke kookplaat. (...) Vrij snel bleek dat we een enorme hitte produceerden die echter niet in het focaal punt terecht kwam. Solar, we have a problem... (...) Er is dus nood aan enige technische modificatie maar niettemin hoopgevend. Ondertussen werd echter de eerste solar soup, zij het

oplossoep, een feit. Onze eerste geproduceerde liters warm water werden eveneens in dank afgenomen door onze lokale koks. Je moet weten dat iedere liter warm water tot op heden gestookt wordt op houtskool. Een ruimere inzet van geoptimaliseerde cookers betekent dan niet alleen een verbetering van de levensomstandigheden maar ook een effectieve afremming van de ontbossing. Dit project wordt zeker bij volgende zendingen verder gezet. Let the sun shine*

Na onze missie in Totshi reisden we terug naar Kikwit, onze heimat. Zr. Mia verwelkomde ons weeral met een koude Primus. Wat een luxe, een koude Primus en een koude douche. Pas vorig

jaar werd het plateau als laatste uitgerust met een satellietverbinding en nu al was er nood aan uitbreiding. Niet eenvoudig aangezien de leefruimtes nogal verspreid liggen op het domein. Met het oog op vernieuwing en toekomst opteerden we voor een Hotspot Wi-Fi overgans het domein. Een primeur en pilootproject voor BOA; ook een blik op de toekomst aangezien enerzijds BoA-A en het centraal magazijn van BoA gevestigd zijn op het domein en anderzijds Wi-Fi communicatie ook in Congo belangrijker wordt.

Onze laatste opdracht bevond zich in Kibangu, ook daar was er nood aan een degelijke Hotspot Wi-Fi installatie. Als pilootproject werden

alle klassen bereikt door onze installatie. Gedurende de initiatie cursus van Guido werd onze opstelling reeds intensief in gebruik genomen.

Na het werk in Kibangu zat onze missie erop. Via een adembenemende rit bereikten we Kikwit. De volgende dag reisden we verder via Kin-Avia naar Kinshasa en vlogen dan met SN Brussels Airlines terug naar huis.

Vermoeid maar tevreden blikten we terug op een geslaagde missie. We realiseerden zelf onze eerste satellietcommunicatie, we startten twee Wi-Fi pilootprojecten, mensen werden opgeleid tot hardware verantwoordelijken en er werden initiële testen uitgevoerd met een solar cooker. Een druppel op een hete plaat?

The man who has to remove a mountain has to start to carry away small stones!

* Het volledige reisverslag is de moeite om te lezen waard op WWW.BLIKOPAFRIKA.BE

We maken kennis met zuster Béatrice Mutungidimbu

Eric Depreeuw

Zuster Bea, zo noemen we haar gewoonlijk, kwam in België toe drie jaar geleden. Ze verblijft bij haar medezusters in Heverlee en heeft als verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat er een goede communicatie en samenwerking is tussen de Afrikaanse Annuntiaten en de gemeenschap in België. We ontmoeten de zuster in de spreekkamer van haar verblijf in Heverlee. De zuster heeft een potje lekkere koffie gezet en er zijn koekjes bij. We starten het aangename interview dat meer dan twee uren zal duren.

U bent Congolese?

Ja, ik ben geboren in 1959 in Pay-Kongila, een sector in de streek van Masi-Manimba, in de provincie Bandundu, in het bisdom Kikwit. Ik ben de tweede van zes kinderen, allemaal meisjes, behalve de jongste. Onze familie was eerder bescheiden. Mijn vader was kleermaker, moeder zorgde voor het gezin. We leefden sober maar niettegenstaande dat slaagden mijn ouders erin om ons allemaal te laten studeren. In 1978 stierf mijn vader toen een boom op hem terecht kwam. Ik heb het lager onderwijs aangevat in mijn eigen dorp maar vanaf het 4^e leerjaar heb ik mijn zus vervoegd die

toen op school was bij de zusters Annuntiaten in Kingandu, op 25 km van ons dorp. De zusters waren erg geëngageerd ten overstaan van de leerlingen. Door hun enthousiasme hebben ze ons geïnspireerd. De zwakste leerlingen kregen hun bijzondere aandacht, onder meer door grotere dosissen eten en melk.

Ik neem aan dat het voorbeeld van deze zusters u beïnvloed heeft om zelf toe te treden tot de gemeenschap van de Annuntiaten...

Op mijn 16^e heb ik de beslissing genomen om religieuze te worden. We waren met vier in onze klas. We waren lid van Focolari, gesticht na de tweede wereldoorlog. Jongeren vonden er godsdienstige begeleiding en inspiratie. Elke maand trachtten we te leven volgens een specifiek thema van de bijbel. In 1980 ben ik gestart met mijn religieuze vorming, eerst in Totshi, daarna in Kikwit.

Voor Congolese meisjes is het moederschap, zijn kinderen heel belangrijk. Niet voor u?

Natuurlijk wel. Ik heb zelfs een toezegging gedaan aan een jongen om met hem te trouwen. Er zijn wederzijds familiebezoeken geweest. Maar ik twijfelde, er was die roeping. Na een open gesprek met mijn moeder heb ik de beslissing genomen. Zij zegde dat ik het appel van God moest volgen als ik dat echt wilde, maar dat ik, eens de beslissing genomen, er niet meer moest op terugkomen. Mijn moeder respecteerte niet alleen de autonomie van haar kinderen, ze moedigde die ook aan. Vanaf 1983 was ik onderwijzeres in de lagere school in Totshi (een vrij afgelegen dorp). En daarna, in 1986, keerde ik terug naar Kikwit waar ik het graduaat Engels en Afrikaanse Cultuur volgde aan het Institut Supérieur Pédagogique (ISP). Dat laatste aspect interesseerde me bijzonder. Mijn eindwerk had als titel *A study of circumstantial names in mbala tribe* (dat hield verband met de anthroponomie of de studie van de oorsprong van namen). De Afrikaanse samenleving is gebaseerd op het clansysteem, met een enorme diversiteit. Ikzelf behoor tot een matriarchaal systeem, wat onder meer inhoudt dat men is afgestemd op de clan van de moeder. Een van de gevolgen daarvan is dat de verloofde of de man een bruidschat moet betalen aan de familie van de vader van het meisje, die dat laatste nog steeds als haar kind beschouwt. Als het huwelijk op de klippen loopt, moet de familie de bruidschat terugbetalen. Aangezien ik in het klooster trad, was er geen bruidschat te betalen, niet voor mij en niet voor mijn zus die ook kloosterzuster werd.

Het graduaat was niet het eindpunt van uw academische vorming?

Nee, na een korte periode als directrice in Totshi, heb ik mijn licentie Engelse Filologie behaald, en daarmee kon ik assistente worden aan het ISP in Kikwit. In 1998 vroeg men mij om regionale overste te worden van de Annuntiaten in Afrika (Congo en Kameroen). Ik heb gedurende drie jaar beide functies gecombineerd, wat wel heel zwaar uitviel. Zuster Roza, toen algemene overste, heeft me aangeraden om de cursussen te laten vallen en rekening te houden met mijn gezondheid. Ik heb die wijze raad ingevolg en heb mijn opdracht aan het ISP ingeleverd. 12 jaar ben ik regionale overste geweest, tot in 2010. En daarna vroeg men me om naar België te komen, en ik ben er nog.

Is dat uw eerste kennismaking met België?

In 1989 heb ik de voorbereidingen op mijn eeuwige geloften in België doorgemaakt. Wat ik mij herinner waren de lange dagen in de zomer en de koude in september. Opgegroeid in een Afrikaanse omgeving had ik de indruk dat alles hier zo onpersoonlijk verliep. Mensen zegden geen goede dag tegen elkaar, iedereen holde maar. Alles was zo strak georganiseerd: kwam men enkele seconden te laat in een station, de deuren van de trein gingen toe en de trein liet je achter op het perron...

Wat behoort tot de taken van een overste?

Het is een complexe en zware verantwoordelijkheid. Men probeert een beleid uit te werken dat het fysieke, mentale en religieuze welzijn van de medezusters ten goede komt. Men wil de religieuze en sociale opdrachten tot een goed einde brengen.

Van tijd tot tijd moet men problemen van zusters oplossen en dit op alle domeinen van het leven. We hebben ook communauteiten die verder afgelegen zijn. Elke morgen nam ik contact via de 'phonie' om alles op de voet te volgen. Als ik het nodig vond, ging ik ter plaatse.

Hoe bekijkt u de actuele situatie van de scholen in Congo?

U weet dat president Mobutu Sese Seko in 1972 het hele Congolese onderwijs heeft 'gezaïriseerd'. Alle scholen werden eigendom van de staat maar sommige scholen konden een conventie aangaan, zoals de katholieke scholen. Tot op vandaag maakt de inmenging van de staat, de provincie en de lokale autoriteiten het praktische beleid van een school moeilijk. De zusters proberen toch de rol van plaatselijke beheerder goed in te vullen maar men heeft nauwelijks ruimte om iets te organiseren, te veranderen, te vernieuwen. Bijvoorbeeld, onze leerkrachten waren onder de indruk van de manier waarop de stagiairs van BOA met de leerlingen omgingen in hun klas. Ze wilden dat ook uitproberen maar de inspecteur eiste dat men het normale nationale programma zou uitvoeren. 'Fini l'histoire'. Zelfde verhaal wanneer men nieuwe handboeken wil gebruiken. Ook de materiële omstandigheden zijn lastiger dan vroeger. In de klas heeft een leerkracht wel een zekere vrijheid tot de inspecteur in de buurt is.

Een ander belangrijk aspect betreft de financies. Volgens de wet is het basisonderwijs gratis maar aangezien de staat geen verantwoordelijkheid neemt en niet betaalt voor de werking van de scholen, zien deze laatste zich genoodzaakt toch schoolgeld te vragen aan de ouders, de zogenaamde 'minerval*'. Maar, stellen de Congolezen vast, met hun onuitputtelijke humor, dit geld 'verdamp't'. Slechts 10% van het schoolgeld blijft ten dienste van de kinderen, 90% moet worden afgestaan aan de lokale, provinciale en nationale autoriteiten. Het is de wereld op zijn kop, precies of men betaalt belasting op het onderwijs.

In het begin van dit jaar werd er een directiecomité BOA Afrika opgericht. Geloof u erin?

Blik op Afrika België heeft goed gewerkt maar de Congolese partner was niet zo optimaal georganiseerd en had het soms moeilijk om de taken van organisatie en coördinatie in te vullen volgens de verwachtingen van hier. Anderzijds bevond BOA-B zich soms op een te grote afstand om de zaken goed in te schatten. Dat is nu de uitdaging van BOA-A om te coördineren, de rol te spelen van tussenstation maar ook om zelf initiatieven te nemen die beantwoorden aan de lokale noden. Deze autonomie moet echter kans krijgen om te groeien. Ze is ook noodzakelijk om de partners van het Zuiden te verlossen van hun faalangst die opduikt in de directe samenwerking met de blanken. Men laat gemakkelijk het initiatief aan de blanken, die soms weinig vertrouwen hebben in hun partners. Bijgevolg nemen deze laatste geen initiatieven om kritiek te vermijden. Men vermijdt om zich te engageren uit angst dat anderen dat niet zullen aanvaarden. Maar uw opmerking is juist dat de vrouwen, 'les mamans', sterker functioneren dan sommige mannen. Ze hebben altijd gevochten voor de overleving van hun gezin. Ook in de bisdommen houden de vrouwelijke congregaties beter stand dan de mannelijke maar er zijn ook bij de vrouwen elementen die je eens goed door elkaar moet schudden om iets te laten vooruitgaan.

Tot slot, zuster Béa, alles bijeen hebben we dus een dikke chance dat we met zusters kunnen samenwerken! Maar à propos, hoe voelt u zich in België?

Ik voel me op mijn gemak in België, alleen het Nederlands spreken valt me zwaar. Vol enthousiasme ben ik begonnen aan de taal cursus Nederlands, tot in het 5e jaar maar ik durf nauwelijks te spreken. Het is moeilijk. Ik meng gemakkelijk het Engels erdoor. Ik woon vrij veel vergaderingen bij in het Nederlands en ik begrijp de discussies. Wat ik bewonder is dat de BOA-leden zoveel energie investeren in onze samenwerking. Daar ben ik heel erkentelijk voor maar van tijd tot tijd heb ik de indruk dat men zich aan de ene kant niet voldoende realiseert hoe de plaatselijke condities het realiseren van objectieven bemoeilijkt. Aan de andere kant is men onvoldoende bewust van het feit dat de Congolezen evolueren en vertrouwen verdienen. ED

- *Minerval: staat in het woorden boek als en Belgische term in verband met onderwijs. Deze term zou afgeleid zijn van de uil van Minerva die staat voor wijsheid. In het huidige Congo echter is hij eerder negatief beladen, al moeten we de inzet van miljoenen ouders bewonderen die een deel van hun armoede investeren in de ontplooiing van hun kinderen.*

Nsangu ya bwala gaat mee met zijn tijd: een papieren én een elektronische versie

Momenteel besteden we per verzending van de nieuwsbrief ongeveer 2.000 euro. Door zoveel als mogelijk over te schakelen op een elektronische versie besparen we en kunnen we bijgevolg nog meer investeren in onze kerntaak. De elektronische nieuwsbrief wordt verstuurd in pdf en is gemakkelijk te lezen via de Adobe-applicatie (gratis te downloaden van het internet). Een bijkomend voordeel is dat u de nieuwsbrief gemakkelijk kunt delen met vrienden en familie.

Eenvoudig te regelen

Indien u akkoord gaat om Nsangu ya bwala (en eventuele andere berichten) elektronisch en enkel elektronisch te ontvangen, stuur dan een e-mailtje naar

Herlinde.Theuwissen@gmail.com

Vermeld niets of gewoon: akkoord met elektronische versie. Herlinde neemt de coördinatie van de adressen op zich zodat er geen misverstanden optreden.

COLOFON

Aan dit nummer werkten mee: Bert Brijs, Eric Depreeuw, Fernand Rochette, Jos Boon en de ganse verzendingsploeg onder leiding van zuster Guillaumine Clerx

Vormgeving: Guido Boon

Foto's: Bert Brijs, Guido Boon en Eric Depreeuw

Vertaling Franse versie: Fran Vanhemelryck

Hoofdredactie: Eric depreeuw

Reacties op deze nieuwsbrief zijn meer dan welkom bij depreeuw@skynet.be

MEER INFORMATIE OVER ONZE WERKING VINDT U OP WWW.BLIKOPAFRIKA.BE

EEN BIJDRAGE STORTEN?

IBAN BE28 4314 7320 0120 EUR
BIC KREDBEBB
VAN MISSIEFONDS ANNUNTIATEN – HEVERLEE
FISCAAL AFTREKBAAR VANAF € 40

Mocht u overwegen om de werking van *Blik op Afrika* als begunstigde op te nemen in uw nalatenschap appreciëren we dat uiteraard ten zeerste. Nuttige informatie daarover vindt u op de webstek <http://www.mijntestament.be/nl>

Nsangu ya bwala verschijnt tweemaal per jaar

Verantwoordelijke uitgever: zuster Roza Peeters, Naamsesteenweg 355 – 3001 Heverlee